

Gweithdrefnau ar gyfer ystyried
a dyfarnu ynghylch cwynion sy'n
ymwneud â Thegwch a
Phreifatrwydd ar wasanaethau
darlledu'r BBC a gwasanaethau
rhaglenni ar-alw y BBC

Dyddiad cyhoeddi:

3 Ebrill 2017

Gweithdrefnau ar gyfer ystyried a dyfarnu ynghylch cwynion sy'n ymwneud â Thegwch a Phreifatrwydd ar wasanaethau darlledu'r BBC a gwasanaethau rhaglenni ar-alw y BBC

Cyflwyniad

- 1.1 Mae'r ddogfen hon yn amlinellu'r Gweithdrefnau y bydd Ofcom yn eu defnyddio i ystyried a dyfarnu ynghylch cwynion sy'n ymwneud â Thegwch a Phreifatrwydd mewn perthynas â chydymffuriad y BBC â "chod tegwch" Ofcom sydd wedi'i osod o dan adran 107 o Ddeddf Darlledu 1996 ("Deddf 1996") a Siarter a Chytundeb y BBC¹. Daw'r Gweithdrefnau hyn i rym ar 3 Ebrill 2017²³.
- 1.2 Mae'r Gweithdrefnau hyn yn berthnasol i Wasanaethau Darlledu Cyhoeddus y BBC yn y DU ("Gwasanaethau Darlledu'r BBC") a gwasanaethau rhaglenni ar alwad cyhoeddus y BBC yn y DU ("Gwasanaethau Rhaglenni Ar Alwad y BBC")⁴. Mae'r gweithdrefnau Tegwch a Phreifatrwydd sy'n berthnasol i wasanaethau darlledu a ddarperir gan gwmnïau darlledu masnachol y BBC a drwyddeddir gan Ofcom ar gael yn <https://www.ofcom.org.uk/cymru/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/procedures>.
- 1.3 Nid oes gan Ofcom gylch gwaith i ystyried cwynion sy'n ymwneud â'r World Service ac nid yw'r gweithdrefnau hyn yn berthnasol i ddeunyddiau sy'n cael eu darlledu ar y BBC World Service.
- 1.4 Os teimla Ofcom ei bod yn angenrheidiol gwyro oddi wrth y Gweithdrefnau hyn mewn unrhyw ffordd o sylwedd mewn achos penodol am resymau sy'n ymwneud â thegwch a/neu er mwyn i Ofcom ystyried cwyn yn briodol neu gynnal ymchwiliad, bydd yn ysgrifennu at y partion dan sylw ymlaen llaw yn nodi natur/hyd a lled ei wyriad oddi wrthynt, a'r rhesymau dros wneud hynny. (Mae gweithdrefnau ar wahân yn berthnasol i ymchwilio i dorri safonau cynnwys eraill ar gyfer gwasanaethau darlledu'r BBC a gwasanaeth rhaglenni ar-alw y BBC, yn <https://www.ofcom.org.uk/cymru/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/procedures>).

Fframwaith statudol

- 1.5 Mae gan Ofcom ddyletswydd dan adran 3(2)(f) o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ("Deddf 2003") i (ymysg pethau eraill) sicrhau bod safonau ar waith, ar gyfer pob gwasanaeth teledu a radio, sy'n rhoi digon o amddiffyniad i aelodau'r cyhoedd (a phob unigolyn arall) rhag cael eu trin yn annheg mewn rhaglenni sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau o'r fath neu darfu ar breifatrwydd yn ddiangen sy'n

¹ <https://www.gov.uk/government/publications/bbc-charter-and-framework-agreement>

² Efallai fod dulliau eraill o wneud iawn ar gael i'r rheini sy'n cwyno drwy'r llysoedd sifil. Efallai y bydd y rheini sy'n cwyno am gael cyngor cyfreithiol.

³ Diwygiwyd y gweithdrefnau hyn ar 25ain Medi 2023. Mân newidiadau oedd y rhain sy'n gysylltiedig â'r math o ddata personol y mae arnom ei angen pan fydd defnyddwyr yn cyflwyno cwyn i ni.

⁴ Fel BBC iPlayer ac iPlayer Kids (rhaglenni clyweledol a sain).

deillio o weithgareddau sy'n cael eu gwneud ar gyfer gwasanaethau o'r fath. Wrth wneud yn siŵr bod y safonau hyn yn cael eu dilyn, rhaid i Ofcom ystyried yr angen i'w sicrhau yn y ffordd sy'n rhoi'r sicrwydd gorau y ceir lefel briodol o ryddid mynegiant: adran 3(4)(g) o Ddeddf 2003.

- 1.6 Mae gan Ofcom ddyletswydd benodol dan adran 107 o Ddeddf 1996 i lunio cod sy'n rhoi cyfarwyddyd ynghylch yr egwyddorion a'r arferion sydd i'w dilyn gan ddarlledwyr yng nghyswllt osgoi triniaeth annheg⁵ neu anghyfiawn mewn rhaglenni a tharfu ar breifatrwydd yn ddiangen mewn rhaglenni (neu mewn cysylltiad â chael deunyddiau sydd yn y rhaglenni). At ddibenion y ddyletswydd hon, mae Ofcom yn defnyddio darpariaethau yn Adran Saith ("Tegwch") ac Wyth ("Preifatrwydd") Cod Darlledu Ofcom ("y Cod Darlledu")⁶.
- 1.7 Dan adran 110 o Ddeddf 1996 (ac yn amodol ar ddarpariaethau eraill Rhan 5 o Ddeddf 1996) mae gan Ofcom hefyd ddyletswydd benodol i ystyried ac i ddyfarnu ar gwynion ynghylch triniaeth anghyfiawn neu annheg mewn rhaglenni neu darfu ar breifatrwydd yn ddiangen mewn rhaglenni (neu mewn perthynas â chael deunyddiau sydd wedi'u cynnwys ynddynt). (Cyfeirir at y rhain gyda'i gilydd isod fel "Cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd"). Mae Adrannau 111 i 130 o Ddeddf 1996 yn darparu ar gyfer rhai meini prawf statudol penodol y mae'n rhaid eu diwallu cyn i Ofcom allu bwrw ymlaen i ystyried cwynion ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd, yn ogystal â gweithdrefnau penodol sydd i'w dilyn gan Ofcom, y rheini sy'n cwyno a darlledwyr.
- 1.8 Serch hynny, mewn amgylchiadau eithriadol, pan fydd Ofcom yn credu ei bod yn angenrheidiol er mwyn cyflawni ei ddyletswydd dan adran 3(2)(f) o Ddeddf 2003 i sicrhau gweithredu safonau sy'n rhoi amddiffyniad digonol i aelodau'r cyhoedd (a phob unigolyn arall) rhag cael eu trin yn annheg mewn rhaglenni a tharfu ar breifatrwydd yn ddiangen, gall Ofcom ystyried materion tegwch neu breifatrwydd os nad oes cwyn gan "y sawl yr effeithir arno" (gweler paragraff 1.10 a'r blwch testun Penderfyniad Ystyriaeth isod). Yn yr amgylchiadau eithriadol hynny, byddai Ofcom ymlaen llaw yn nodi'r gweithdrefnau y mae'n bwriadu eu dilyn⁷. Byddai'r gweithdrefnau'n debyg i'r rhain ond wedi'u haddasu fel sy'n briodol i sicrhau eu bod yn deg yn yr amgylchiadau penodol.
- 1.9 Mae Ofcom yn rheoleiddio'r BBC yn rhinwedd adran 198 o Ddeddf 2003 i'r graddau y mae darpariaeth i wneud hynny wedi cael ei gynnwys yn Siarter a Chytundeb y BBC⁸, Deddf 2003 a Rhan 5 o Ddeddf 1996. Mae Deddf 1996 yn mynnu bod y BBC yn dilyn Adrannau Saith ("Tegwch") ac Wyth ("Preifatrwydd") y Cod Darlledu wrth ddarparu gwasanaethau darlledu ac mewn perthynas â rhaglenni sydd wedi cael eu cynnwys yn y gwasanaethau hynny. O Dan Siarter a Chytundeb y BBC, rhaid i'r BBC hefyd ddilyn Adrannau Saith ac Wyth wrth ddarparu gwasanaethau rhaglenni ar alwad y BBC a rhaid i Ofcom drin cwynion sy'n ymwneud â rhaglen sydd wedi'i chynnwys yng ngwasanaeth rhaglenni ar alwad y BBC yn yr un ffordd â rhaglenni sy'n cael eu darlledu gan y BBC.

⁵ Caiff triniaeth anghyfiawn neu annheg ei diffinio gan adran 130 o Ddeddf 1996 fel triniaeth sy'n anghyfiawn neu'n annheg oherwydd y ffordd cafodd deunyddiau mewn rhaglen eu dewis neu eu trefnu.

⁶ <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code>

⁷ Fel y bydd Ofcom yn ei wneud, er enghraifft, mewn perthynas â chwynion sy'n cael eu gwneud i'r Pwyllgor Etholiadau.

⁸ <https://www.gov.uk/government/publications/bbc-charter-and-framework-agreement>

Gweithdrefnau

Cwyno: pwy sy'n cael cwyno

- 1.10 Mae modd i unigolyn neu gorff o bobl (p'un ai ydynt yn gorfforedig ai peidio) wneud cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd. Serch hynny, fel rheol, mae gan Ofcom ddyletswydd i beidio ag ystyried cwyn o'r fath oni bai ei bod yn cael ei gwneud gan "y sawl yr effeithir arno" neu gan rywun sydd wedi'i awdurdodi ganddo neu ganddi i wneud y gŵyn ar ei ran neu ei rhan: i gael rhagor o fanylion ynghylch pwy sy'n cael cwyno, darllenwch y blwch testun Penderfyniadau i Ystyried isod.
- 1.11 Nid yw'r dull gweithredu 'BBC yn Gyntaf', sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r rheini sy'n cwyno leisio'u pryderon gyda'r BBC i ddechrau, yn berthnasol i gwynion yn ymwneud â Thegwch a/neu breifatrwydd, y gellir eu cyflwyno'n syth i Ofcom. Serch hynny, mae Ofcom yn annog y rheini sydd â phryderon ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd i ddilyn gweithdrefn gwyno'r BBC⁹ yn y lle cyntaf, gan ddefnyddio un o'r dulliau canlynol:
- Ar-lein yn: <https://ssl.bbc.co.uk/complaints/forms/?lang=en&reset=&uid=275022859>
- Dros y ffôn ar: 037 0010 0222 neu 037 0010 0212 (ffôn testun)
- Drwy'r post, i: BBC Complaints, PO Box 1922, Darlington DL3 0UR
- 1.12 Os na fydd y sawl sy'n cwyno yn fodlon wedyn ag ymateb terfynol y BBC, mae modd cyflwyno'r gŵyn i Ofcom. Darllenwch baragraffau 1.16 i 1.20 i gael gweld y terfynau amser ar gyfer cyflwyno cwyn.

Ffurf y gŵyn a'r wybodaeth i'w darparu

- 1.13 Rhaid cyflwyno cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd i Ofcom yn ysgrifenedig. Fel rheol bydd Ofcom yn ystyried cwynion o'r fath dim ond os ydynt wedi cael eu cyflwyno drwy lenwi ffurflen Cwyn Tegwch a Phreifatrwydd Ofcom, sydd ar gael yn: <https://www.ofcom.org.uk/cymru/tv-radio-and-on-demand/how-to-report-a-complaint>. Fel arall gall y rhai sy'n cwyno gysylltu â ni yn: Ofcom, Riverside House, 2a Southwark Bridge Road, London SE1 9HA; ffôn 030 0123 3333 neu 020 7981 3040. Os oes gennych chi ffôn testun gallwch chi ffonio 020 7981 3043 (fydd y rhif hwn ond yn gweithio gydag offer arbennig sy'n cael ei ddefnyddio gan bobl fyddar neu drwm eu clyw). I gysylltu ag Ofcom drwy ddefnyddio Iaith Arwyddion Prydain, mae Gwasanaeth Cyfnewid Fideo ar gael ar wefan Ofcom.
- 1.14 Dylai pob cwyn gynnwys:
- enw/teitl y rhaglen¹⁰ mae'r gŵyn yn berthnasol iddi;
 - dyddiad ac amser (darlledu) y rhaglen neu'r dyddiad pan ddefnyddiwyd gwasanaeth rhaglenni ar-alw y BBC;

⁹ Gweler: <http://www.bbc.co.uk/complaints/handle-complaints/>

¹⁰ Mae cyfeiriadau at "raglenni" yn y Gweithdrefnau hyn yn cynnwys teledestun, is-deitlau ac unrhyw beth sydd wedi cael ei gynnwys yng ngwasanaethau darlledu'r BBC yn y DU neu wasanaeth rhaglenni ar alwad y BBC.

- y sianel y cafodd y rhaglen ei darlledu arni neu ei lleoliad ar wasanaeth rhaglenni ar-alw y BBC;
- statws y sawl sy'n cwyno (h.y. ai'r "sawl yr effeithiwyd arno" yw'r sawl sy'n cwyno neu rywun sydd wedi'i awdurdodi gan y "sawl yr effeithiwyd arno" i gwyno ar ei ran: edrychwch ar y blwch testun "Penderfyniadau i Ystyried" (entertainment decisions) isod);
- natur y gŵyn a (phan fo'n bosibl) rhannau penodol y rhaglen mae'r gŵyn yn berthnasol iddynt;
- manylion cyswllt llawn y sawl sy'n cwyno (gan gynnwys manylion cyfeiriad post llawn)¹¹;
- a yw'r sawl sy'n cwyno (ac, os felly, pryd) wedi cyflwyno cwyn i'r BBC (a manylion llawn hynny, gan gynnwys ymateb y BBC); ac
- unrhyw ddeunyddiau/dystiolaeth ategol mae'r sawl sy'n cwyno'n credu sy'n berthnasol i sylwedd y gŵyn a/neu eu sefyllfa i gwyno.

1.15 Mae'n bwysig iawn bod y sawl sy'n cwyno'n darparu cymaint â phosibl o'r manylion hyn wrth gwyno. Gall methu darparu'r manylion hyn rwystro Ofcom rhag dynodi'r rhaglen/deunydd o fewn cyfnod rhesymol ac fe allai olygu oedi neu atal Ofcom rhag gallu ystyried y gŵyn.

Cyfyngiadau amser ar gwyno

- 1.16 Caiff Ofcom wrthod ystyried cwyn Tegwch a/neu Breifatrwydd os yw'n ymddangos na chafodd ei gwneud o fewn cyfnod rhesymol ar ôl y tro diwethaf i'r rhaglen berthnasol gael ei darlledu (neu pan oedd ar gael ar wasanaeth rhaglenni ar alwad y BBC): adran 111(5) o Ddeddf 1996. Yn unol â hynny, dylai'r rheini sy'n cwyno gyflwyno eu cwyn i Ofcom cyn pen 20 diwrnod gwaith ar ôl darllediad rhaglen berthnasol neu ar ôl y dyddiad pan gafodd ei ddefnyddio ar wasanaeth rhaglenni ar-alw y BBC. Fel rheol, ni fydd Ofcom yn derbyn cwyn sy'n cael ei chyflwyno ar ôl y dyddiad cau hwn.
- 1.17 Pan fydd cwyn yn cael ei chyflwyno dros 20 diwrnod gwaith ar ôl y darllediad, neu'r adeg pan ddefnyddiwyd y rhaglen ar wasanaeth rhaglenni ar-alw y BBC, dylai'r rheini sy'n cwyno egluro pam na chafodd y gŵyn ei chyflwyno'n gynharach. Bydd Ofcom wedyn yn pwysu ac yn mesur yr holl ffactorau perthnasol (gan gynnwys esboniad y sawl sy'n cwyno dros yr oedi cyn cyflwyno'r gŵyn) a phenderfynu a yw'n briodol iddo ystyried y gŵyn er gwaethaf yr oedi cyn ei chyflwyno.
- 1.18 Os ydy'r sawl sy'n cwyno wedi cwyno'n uniongyrchol wrth y BBC o'r blaen, dylai'r sawl sy'n cwyno aros i weld a yw'n fodlon ar ymateb terfynol y BBC (yn unol â'i weithdrefnau cwyno ei hun) cyn cyfeirio'r gŵyn at Ofcom¹². Os nad yw'r sawl sy'n cwyno yn fodlon, dylai'r sawl sy'n cwyno gyfeirio eu cwyn at Ofcom (gydag ymateb

¹¹ Edrychwch ar Ddatganiad Preifatrwydd Cyffredinol Ofcom (sydd ar gael ar ein gwefan yn: <https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/foi-dp/general-privacy-statement>) i gael gwybodaeth am sut mae Ofcom yn delio â'ch gwybodaeth bersonol a'ch hawliau cyfatebol.

¹² Rhaid i'r BBC sicrhau bod swyddogaethau Ofcom mewn perthynas â chwynion ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd yn cael eu dwyn at sylw'r cyhoedd. (Mae'r rhain yn cynnwys swyddogaethau sy'n galluogi'r rheini sy'n cwyno i ofyn i Ofcom ystyried cwynion pan fyddant yn anfodlon â'r ffordd y mae'r BBC wedi ystyried y gŵyn. Ymysg pethau eraill, dylai'r BBC egluro wrth y rheini sy'n cwyno y cyfyngiadau amser sy'n berthnasol ar gyfer mynd ar drywydd cwynion gydag Ofcom).

terfynol y BBC) cyn gynted ag sy'n bosibl, ac yn sicr cyn pen 20 diwrnod gwaith o gael yr ymateb terfynol gan y BBC o dan ei weithdrefnau. Os na fydd y sawl sy'n cwyno wedi cael ymateb terfynol gan y BBC ynghylch ei gŵyn, dylai'r sawl sy'n cwyno ei chyflwyno i Ofcom o fewn 20 diwrnod gwaith i'r dyddiad olaf ar gyfer ymateb terfynol y BBC o dan ei weithdrefnau.

- 1.19 Pan fydd y sawl sy'n cwyno'n cwyno ar yr un pryd wrth y BBC ac wrth Ofcom, fel rheol, ni fydd Ofcom yn symud ymlaen i ystyried y gŵyn nes i'r BBC gael cyfle yn gyntaf i ddatrys y gŵyn ei hun dan ei weithdrefnau ef. Mewn achos o'r fath, dylai'r sawl sy'n cwyno roi gwybod i Ofcom pan fydd wedi cael ymateb terfynol y BBC, a chadarnhau a yw'n dymuno bwrw ymlaen â'r gŵyn ai peidio. (Bydd amser yn dechrau rhedeg o ddyddiad ymateb terfynol y BBC fel y nodir ym mharagraff 1.18 uchod).
- 1.20 Mewn achosion pan fydd cwyn yn cael ei gwneud dan weithdrefnau cwyno'r BBC ei hun, rhaid i'r BBC gadw'r recordiadau perthnasol, ac unrhyw ddeunyddiau perthnasol, am o leiaf 90 diwrnod ar gyfer teledu, ac o leiaf 42 diwrnod ar gyfer radio a gwasanaeth rhaglenni ar-alw y BBC, gan redeg o'r dyddiad y byddai'n rhesymol i'r BBC ddisgwyl bod y sawl sy'n cwyno wedi cael ei ymateb terfynol¹³.

Asesu a ddylid ystyried cwyn

- 1.21 Pan fydd cwyn yn cyrraedd Ofcom, bydd yn anfon copi ohoni ymlaen at y BBC ac yn gofyn iddo ddarparu recordiad o'r rhaglen cyn pen pum niwrnod gwaith¹⁴. Ar y cam hwn, ni fyddwn fel arfer yn gofyn i'r BBC gyflwyno sylwadau ysgrifenedig ynghylch sylwedd y gŵyn.
- 1.22 Os teimla Ofcom fod angen rhagor o wybodaeth arno gan y sawl sy'n cwyno ar y cam hwn (er enghraifft, am ei statws i wneud cwyn ar ei ben ei hun neu ar ran rhywun arall, neu am sylwedd ei gŵyn), bydd yn ysgrifennu at y sawl sy'n cwyno yn gofyn am wybodaeth o'r fath a bydd hefyd yn ei darparu i'r BBC.
- 1.23 Bydd Ofcom wedyn yn penderfynu a fydd yn ystyried y gŵyn neu beidio. Penderfyniad i Ystyried (Entertainment Decision) yw'r enw ar y penderfyniad hwn am y gŵyn.
- 1.24 Nod Ofcom yw asesu a phenderfynu a yw am ystyried cwyn ai peidio cyn pen 25 diwrnod o dderbyn y gŵyn ac unrhyw wybodaeth bellach y gofynnir amdani gan y sawl sy'n cwyno (fel y nodir ym mharagraff 1.14).

Penderfyniadau i Ystyried

¹³ Mae Adran 117 o Ddeddf 1996 yn mynnu bod y BBC yn cadw recordiad o bob rhaglen deledu am 90 diwrnod o'r dyddiad darlledu a phob rhaglen radio am 42 diwrnod o'r dyddiad darlledu at ddibenion adran 115 o'r Ddeddf honno. O dan Gytundeb y BBC, rhaid i'r BBC gadw recordiadau o raglenni am gyfnod a bennir gan Ofcom. Mae Ofcom wedi penderfynu y bydd yn rhaid i'r BBC gadw recordiadau o raglenni radio am o leiaf 42 diwrnod ar ôl darlledu; recordiadau o raglenni teledu am o leiaf 90 diwrnod ar ôl darlledu; a chopïau o raglenni sydd wedi bod ar gael ar wasanaeth rhaglenni ar alwad y BBC am o leiaf 42 diwrnod ar ôl iddyn nhw beidio â bod ar gael i'w gwyllo. Os bydd cwyn, rhaid i'r BBC gadw'r recordiadau neu'r copïau perthnasol, ac unrhyw ddeunydd cysylltiedig, am y cyfnodau hynny, gan ddechrau ar y dyddiad y byddai'n rhesymol i'r BBC ddisgwyl y byddai'r sawl sy'n cwyno wedi cael ei ymateb terfynol i'r gŵyn.

¹⁴ O dan Gytundeb y BBC, rhaid i'r BBC gydymffurfio ag unrhyw gais i ddarparu recordiad o raglenni i Ofcom.

Fel yr eglurir uchod, mae cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd yn gwynion am driniaeth annheg neu anghyfiawn mewn rhaglenni neu am darfu'n ddiangen ar breifatrwydd mewn rhaglenni (neu yng nghyswllt cael y deunyddiau sydd ynddynt).

Mae modd i unigolyn neu gorff o bobl (p'un ai ydynt yn gorfforedig ai peidio) wneud y cwynion hyn. Serch hynny, fel rheol ni fydd Ofcom yn ystyried cwyn o'r fath oni bai ei bod yn cael ei gwneud gan "y sawl yr effeithir arno" neu gan rywun sydd wedi'i awdurdodi gan "y sawl yr effeithir arno" i wneud y gŵyn ar ei ran neu ei rhan: adran 111(1) o Ddeddf 1996¹⁵.

Mae'r "Sawl yr Effeithiwyd Arno" yn derm statudol a ddiffinnir gan adran 130 o Ddeddf 1996.

Mewn perthynas â chwyn Tegwch h.y. cwyn am driniaeth anghyfiawn neu annheg mewn rhaglen, mae'r "sawl yr effeithiwyd arno" yn golygu:

- cyfranogwr yn y rhaglen dan sylw a gafodd ei drin yn y ffordd honno (mae "cyfranogwr" yn golygu rhywun a oedd yn ymddangos, neu y cafodd ei lais ei glywed, yn y rhaglen); neu
- unigolyn, boed yn gyfranogwr ai peidio, a oedd â budd uniongyrchol ym mhwc y driniaeth honno.

Mewn perthynas â chwyn Breifatrwydd, h.y. cwyn am darfu'n ddiangen ar breifatrwydd mewn rhaglen/rhaglenni, neu yng nghyswllt cael gafael ar ddeunyddiau wedi'u cynnwys mewn rhaglen/rhaglenni, mae'r "sawl yr effeithiwyd arno" yn golygu rhywun y tarfydd ar ei breifatrwydd.

Mae Deddf 1996 wedyn yn gosod nifer o feini prawf statudol eraill y mae'n rhaid eu bodloni cyn i Ofcom allu ystyried neu symud ymlaen i ystyried cwyn Tegwch a/neu Breifatrwydd. Yn benodol, mae gan Ofcom ddyletswydd i beidio ag ystyried cwyn os yw'n ymddangos i Ofcom:

- bod tesun y gŵyn yn desun achos mewn llys barn yn y DU; neu
- bod testun y gŵyn yn fater y mae gan y sawl sy'n cwyno neu'r sawl yr effeithiwyd arno rwymedi ar ei gyfer drwy gyfrwng achos mewn llys barn yn y DU, ac yn yr amgylchiadau penodol nid yw'n briodol i Ofcom ystyried cwyn yn ei gylch; neu
- mae'r gŵyn yn wamal; neu
- am unrhyw reswm arall mae'n amhriodol i Ofcom ystyried neu fwrw ymlaen i ystyried y gŵyn.

¹⁵ Mae hyn yn amodol ar eithriadau. Pan fydd "y sawl yr effeithiwyd arno" yn unigolyn sydd wedi marw, mae modd i'w gynrychiolydd personol cyflwyno cwyn Tegwch a/neu Breifatrwydd ar ei ran neu aelod o deulu'r sawl yr effeithiwyd arno, neu unigolyn neu gorff arall sydd â chysylltiad agos ag ef neu hi (yn gyflogwr, neu yn gorff yr oedd yn aelod ohono ar yr adeg y bu farw, neu mewn unrhyw ffordd arall). Yn yr un modd, pan fydd "y sawl yr effeithiwyd arno" yn unigolyn sydd am ryw reswm neu'i gilydd yn methu cwyno ei hun ac yn methu awdurdodi rhywun arall i wneud hynny ar ei ran, mae modd i aelod o deulu'r "sawl yr effeithiwyd arno" gwyno, neu unrhyw unigolyn neu gorff arall sydd â chysylltiad agos ag ef (yn gyflogwr, neu'n gorff y mae'n aelod ohono, neu mewn unrhyw ffordd arall): edrychwch ar adran 111(2)a(3). (Bydd hyn yn briodol os na all "y sawl yr effeithiwyd arno" roi ei awdurdod oherwydd, er enghraifft, ei fod dan 16 oed).

(Os daw unrhyw un o'r materion uchod yn amlwg i Ofcom wrth iddo ystyried cwyn, efallai y bydd yn rhoi'r gorau i fwrw ymlaen i ystyried y gŵyn).

- 1.25 Bydd y sawl sy'n cwyno a'r BBC yn cael copi o Benderfyniad i Ystyried Ofcom yn datgan a fydd Ofcom (ac i ba raddau) yn bwrw ymlaen i ystyried y gŵyn¹⁶.
- 1.26 Ni fydd yr holl gwynion (na rhannau o gwynion) a geir yn dod dan gylch gwaith Tegwch a Phreifatrydd Ofcom. Os bydd Ofcom yn credu bod y gŵyn yn codi materion eraill (h.y. nad ydynt yn ymwneud â Thegwch a Phreifatrydd) sy'n dod dan gylch gwaith ehangach Ofcom, efallai y gofynnir i'r sawl sy'n cwyno gyfeirio'r materion hynny, yn y lle cyntaf, i'r BBC¹⁷.

Sylwadau

- 1.27 Os bydd Ofcom yn ystyried cwyn, yna, ar yr un pryd ag y bydd yn darparu'r Penderfyniad i Ystyried i'r BBC (dan baragraff 1.25 uchod), bydd Ofcom hefyd yn gofyn i'r BBC ddarparu datganiad i ymateb i'r gŵyn cyn pen 20 diwrnod gwaith. Wrth wneud hynny, bydd Ofcom yn nodi'r darpariaethau yn y Cod Darlledu sydd, yn ei farn ef, yn berthnasol i'w waith dilynol yn ystyried y gŵyn, ac yn gofyn am sylwadau gan y BBC ar y sail honno. Caiff Ofcom hefyd wneud cais i'r BBC ddarparu trawsgrifiad o'r rhaglen berthnasol, ynghyd ag unrhyw ddogfennau neu ddeunyddiau perthnasol eraill¹⁸.
- 1.28 Ar ôl derbyn datganiad/sylwadau'r BBC, bydd Ofcom yn rhoi copi i'r sawl sy'n cwyno.

Paratoi Safbwynt Rhagarweiniol Ofcom

- 1.29 Bydd Ofcom wedyn yn paratoi ei "Safbwynt Rhagarweiniol" ar sylwedd y gŵyn ar ôl ystyried datganiad/sylwadau'r BBC pan fydd rhai wedi cael eu darparu. "Dim ond safbwynt dros dro yw'r safbwynt rhagarweiniol hwn, a gallai newid yn sgil sylwadau/deunyddiau dilynol gan y sawl sy'n cwyno a'r BBC¹⁹: edrychwch ar baragraffau 1.31 a 1.32 isod."
- 1.30 Bydd yr holl Safbwyntiau Rhagarweiniol drafft yn cael eu rhoi i banel o aelodau Bwrdd Cynnwys Ofcom²⁰ i gael eu barn gynghorol. Bydd y penderfyniad ynghylch Safbwynt Rhagarweiniol Ofcom yn cael ei wneud gan uwch aelod o Fwrdd Gwaith Ofcom a fydd wedi cael awdurdod dirprwyedig priodol gan y Bwrdd. Fel rheol, dyma fyddai'r sawl sy'n gyfrifol am oruchwylio'r ymchwiliad. Bydd y Safbwynt Rhagarweiniol yn cynnwys:

¹⁶ Bydd manylion yr holl raglenni yr ymchwilir iddyn nhw (h.y. os ystyrir cwyn ynghylch Tegwch a/neu Breifatrydd), yn cael eu cyhoeddi ar wefan Ofcom yn:

<http://stakeholders.ofcom.org.uk/enforcement/audience-complaints/>

¹⁷ Yn unol â dull gweithredu 'BBC yn Gyntaf', dylai cwynion ar wahân i gwynion am Degwch a/neu Breifatrydd gael eu datrys fel rheol gan y BBC yn y lle cyntaf.

¹⁸ O dan Erthygl 47 o Siarter y BBC, caiff Ofcom fynnu bod y BBC ac unrhyw un arall yn darparu gwybodaeth er mwyn i Ofcom allu cyflawni ei ddyletswyddau. Rydyn ni'n pwyso ac yn mesur a ydyn ni angen rhagor o ganllawiau ar ein pwerau cyffredinol i gasglu gwybodaeth a bydd hyn yn cynnwys ystyried a ydyn ni angen canllawiau o'r fath ar gyfer trydydd partion.

¹⁹ gan gynnwys unrhyw drydydd parti perthnasol (gweler y blwch testun "Sylwadau gan drydydd partion" isod).

²⁰ Mae'r Bwrdd Cynnwys yn bwyllgor o brif Fwrdd Ofcom a sefydlwyd gan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003. Mae'n cynnwys aelodau sydd â phrofiad helaeth o ddarlledu. Edrychwch ar <https://www.ofcom.org.uk/cymru/about-ofcom/how-ofcom-is-run/content-board>

- crynodeb o'r gŵyn sy'n cael ei hystyried (neu rannau penodol o'r gŵyn sydd wedi cael eu hystyried) fel y nodir yn y Penderfyniad i Ystyried perthnasol;
 - crynodeb o ddarnau perthnasol y rhaglen(ni) y mae'r gŵyn yn berthnasol iddynt;
 - darpariaethau penodol y Cod Darlledu y mae Ofcom yn credu sy'n berthnasol i'r gŵyn sy'n cael ei hystyried;
 - crynodeb o ddatganiad y BBC o sylwadau mewn ymateb; ac
 - asesiad rhagarweiniol Ofcom ynghylch a gafodd unrhyw rai o'r darpariaethau hynny eu torri a'r rhesymau dros yr asesiad hwnnw.
- 1.31 Bydd Ofcom wedyn yn rhoi'r Safbwynt Rhagarweiniol i'r sawl sy'n cwyno ac yn gofyn am sylwadau cyn pen 10 diwrnod gwaith. Ar ôl cael unrhyw sylwadau gan y sawl sy'n cwyno, bydd Ofcom yn rhoi'r Safbwynt Rhagarweiniol a'r sylwadau hynny i'r BBC, ac yn gofyn am ei sylwadau cyn pen 10 diwrnod gwaith. Mewn rhai amgylchiadau, gall Ofcom benderfynu ei bod yn briodol, yn deg ac yn angenrheidiol cynnal gwrandawriad cyn dod i benderfyniad²¹ (gweler y blwch "Gwrandawiadau" isod). Pan fydd yn gwneud hynny, bydd Ofcom yn paratoi ei Safbwynt Rhagarweiniol ar ôl iddo gynnal y gwrandawriad.
- 1.32 Ar ôl i Ofcom gael ac ystyried sylwadau'r BBC a'r sawl sy'n cwyno (neu unrhyw sylwadau gan drydydd partion perthnasol (gweler y testun perthnasol isod) am ei Safbwynt Rhagarweiniol, bydd yn gwneud ei Ddyfarniad terfynol. Os cred Ofcom fod angen cael rhagor o wybodaeth gan y naill barti neu'r llall²² i wneud yn siŵr ei fod yn gallu dyfarnu'n deg ac yn briodol ynghylch y gŵyn (er enghraifft, os oes anghydfod sylweddol am ffeithiau rhwng y sawl sy'n cwyno a'r BBC), gall Ofcom ofyn am ragor o wybodaeth o'r fath.
- 1.33 Mae Ofcom yn ceisio cwblhau'r gwaith o ystyried cwynion Tegwch a Phreifatrwydd, a dyfarnu arnynt, o fewn 90 diwrnod gwaith i ystyried y gŵyn.

Gwrandawiadau

Bydd cwynion Tegwch a/neu Breifatrwydd sy'n cael eu gwneud i Ofcom yn cael eu hystyried naill ai mewn gwrandawriad, neu os bydd Ofcom yn meddwl bod hynny'n addas, heb wrandawriad. Fel rheol bydd Ofcom yn cynnal gwrandawriad llafar os yw'n ystyried bod angen un i sicrhau bod modd iddo ddyfarnu'n deg ac yn briodol ynghylch y gŵyn. Er enghraifft, os oes anghydfod sylweddol o ran ffeithiau rhwng y sawl sy'n cwyno a'r BBC, neu fod y sawl sy'n cwyno a/neu'r BBC yn gofyn am wrandawriad. Fel rheol, bydd Ofcom yn rhoi o leiaf 15 diwrnod gwaith o rybudd o ddyddiad y gwrandawriad i'r partion. Gellir cynnal gwrandawiadau yng Nghymru, Lloegr, Gogledd Iwerddon neu'r Alban fel sy'n briodol.

Caiff gwrandawiadau eu cynnal yn breifat a bydd pob un o'r canlynol yn cael cyfle i fod yn bresennol i roi sylwadau llafar:

- (a) y sawl sy'n cwyno;

²¹ Y sawl sy'n gwneud y penderfyniad terfynol fyddai'n cadeirio unrhyw wrandawriad llafar

²² neu drydydd parti perthnasol. O dan Erthygl 47 o Siarter y BBC, caiff Ofcom fynnu bod y BBC ac unrhyw un arall yn darparu gwybodaeth er mwyn i Ofcom allu cyflawni ei ddyletswyddau (gweler troednodyn 16).

(b) y BBC;

(c) y gwneuthurwr rhaglenni sy'n gyfrifol am wneud y rhaglen y mae'r gŵyn yn ei chylch (os nad y BBC ydyw); ac

(d) unrhyw un arall mae Ofcom yn credu a allai helpu yn y gwrandawriad.

Caiff pob un o'r partïon ddod â rhywun arall i'r gwrandawriad (fel rheol hyd at dri unigolyn arall). Dylid rhoi eu henwau, eu cysylltiad â'r achos a disgrifiad o'r swyddogaeth maent yn bwriadu ei chyflawni yn y gwrandawriad i Ofcom, o leiaf bum niwrnod gwaith cyn y gwrandawriad. Rhaid i Ofcom hefyd gael gwybod os bydd unrhyw un sy'n dod i wrandawriad dan 16 oed.

Bydd y drefn yn y gwrandawriad yn ôl disgrisiwn Ofcom. Bydd Ofcom yn ysgrifennu at y partïon cyn unrhyw wrandawriad i nodi beth fydd y drefn.²³

Cyflwyno deunyddiau/sylwadau yn hwyr

- 1.34 Dylai ond pan ofynnir iddynt wneud hynny ar y camau priodol yn y Gweithdrefnau hyn y dylai partïon gyflwyno sylwadau a deunyddiau/tystiolaeth berthnasol i Ofcom. Fel rheol ni fydd Ofcom yn derbyn unrhyw sylwadau neu ddeunyddiau a gyflwynir ar ôl iddo symud ymlaen i ddrafftio ei Ddyfarniad terfynol (gweler paragraff 1.35, isod).
- 1.35 Ofcom fydd yn penderfynu a fydd deunyddiau o'r fath yn cael eu caniatáu. Os bydd deunyddiau nas gofynnwyd amdanynt yn cael eu caniatáu, byddant yn cael eu darparu i'r parti arall a fydd wedyn yn cael cyfle i gyflwyno sylwadau arnynt.

Sylwadau gan drydydd partïon

Mae Ofcom yn cydnabod y gallai canlyniad ymchwiliad a phenderfyniad Ofcom ynghylch cwyn effeithio ar rai pobl/cyrff yn uniongyrchol, gan fod ganddynt efallai fuddiannau sy'n annibynnol ar y BBC (er enghraifft, cyflwynwyr, cynhyrchwyr a/neu gwneuthurwyr rhaglenni annibynnol). Ble bynnag y bo modd, dylai'r BBC geisio ystyried a chynnwys sylwadau pobl/cyrff o'r fath yn eu cyflwyniadau er mwyn ymateb i gŵyn a chadarnhau eu bod wedi gwneud hynny wrth Ofcom.

Fodd bynnag, gall pobl/cyrff o'r fath gyflwyno sylwadau ar eu rhan eu hunain yn uniongyrchol i Ofcom mewn perthynas â chwyn y bydd Ofcom yn bwrw ymlaen i ymchwilio iddi. Mewn achos o'r fath, dylai pobl geisio cyflwyno sylwadau i Ofcom cyn gynted ag sy'n bosibl mewn ymchwiliad i gŵyn, gan nodi a yw/i ba raddau y mae eu sylwadau yn wahanol i sylwadau'r BBC. Bydd Ofcom yn ystyried y sylwadau hynny fel sy'n briodol ac yn cynnwys y bobl/cyrff hynny yn ei broses penderfynu dan y Gweithdrefnau hyn.

Bydd manylion yr holl raglenni yr ymchwilir iddyn nhw (h.y. os oes cwyn ynghylch Tegwch a/neu Breifatrwydd wedi cael ei hystyried), yn cael eu cyhoeddi ar wefan Ofcom yn: <http://stakeholders.ofcom.org.uk/enforcement/audience-complaints/>

²³ Ynghyd â manylion pwy fydd yn bresennol o Ofcom, gan gynnwys unrhyw Aelodau Anweithredol o Fwrdd Cynnwys Ofcom.

Cyhoeddi Dyfarniad

- 1.36 Ar ôl i Ofcom gasglu ac ystyried y dystiolaeth berthnasol a'r sylwadau (ysgrifenedig/llafar) a gyflwynwyd gan y partïon, bydd Ofcom yn cwblhau ei waith yn ystyried y gŵyn drwy baratoi Dyfarniad Terfynol a fydd yn nodi a fydd y gŵyn yn cael ei chadarnhau, ddim yn cael ei chadarnhau, neu'n cael ei chadarnhau'n rhannol. Bydd pob Dyfarniad drafft yn cael ei roi i banel o aelodau Bwrdd Cynnwys Ofcom (nad ydynt wedi bod yn ymwneud â'r gwaith o baratoi'r Safbwynt Rhagarweiniol) i gael eu barn gyngorol cyn gwneud Dyfarniad terfynol. Bydd y penderfyniad a'r Dyfarniad terfynol yn cael eu gwneud gan uwch aelod o Bwyllgor Gwaith Ofcom gydag awdurdod dirprwyedig priodol gan y Bwrdd a fydd wedi goruchwyllo'r gwaith o baratoi'r Dyfarniad drafft ac na fydd wedi bod yn ymwneud â'r ymchwiliad a/neu baratoi'r Penderfyniad i Ystyried a/neu'r Safbwynt Rhagarweiniol.
- 1.37 Cyn i Ofcom gyhoeddi ei Ddyfarniad terfynol, bydd yn rhoi copi drafft o'r Dyfarniad terfynol dan embargo i'r BBC a'r sawl a oedd yn cwyno, er gwybodaeth yn unig, un diwrnod gwaith cyn ei gyhoeddi.
- 1.38 Bydd y dyfarniadau'n cael eu cyhoeddi ym mwletin Ofcom, Broadcast and On-demand, ar ei wefan yn <http://stakeholders.ofcom.org.uk/enforcement/broadcast-bulletins/>
- 1.39 Os caiff cwyn ei chadarnhau neu ei chadarnhau'n rhannol, caiff Ofcom gyfarwyddo'r BBC i ddarlledu crynodeb o'i Ddyfarniad. Fel rheol, bydd Ofcom yn gwneud cyfarwyddyd o'r fath pan fydd adrannau Tegwch a/neu Breifatrwydd Cod Darlledu Ofcom wedi cael eu torri sydd wedi arwain at fuddiannau cyfreithlon rhywun sy'n cwyno yn cael eu niweidio'n ddifrifol ac sy'n galw am gyhoeddi sy'n fwy na'r hyn a gyhoeddir ym Mwletin Broadcast and On Demand Ofcom²⁴. Bydd unrhyw benderfyniad i roi cyfarwyddyd yn adlewyrchu dyletswyddau Ofcom i fod yn gymesur, yn gyson ac wedi'i dargedu dim ond at yr achosion sy'n haeddu cael sylw ym marn Ofcom.

Peidio â Datgelu

- 1.40 Mae'n rhan hanfodol o integriti prosesau Ofcom a'i allu i ddyfarnu'n deg bod pob parti dan sylw yn glynu wrth y rheolau a'r gweithdrefnau sydd wedi cael eu cyhoeddi gan Ofcom, gan gynnwys y rheini sy'n ymwneud â pheidio â datgelu isod.

Peidio â Datgelu

Oni nodir yn wahanol, caiff partïon mewn cwyn (y rheini sy'n cwyno, y BBC, Ofcom ac unrhyw drydydd parti perthnasol) gyhoeddi'r ffaith bod cwyn wedi cael ei gwneud neu fod Ofcom wrthi'n ymchwilio i achos. Mae modd iddynt hefyd ddefnyddio gwybodaeth sydd eisoes ar gael yn gyhoeddus.

Serch hynny, ni ddylai'r partïon ddatgelu unrhyw ohebiaeth, dogfennau na deunyddiau eraill sy'n ymwneud â'r gŵyn yn ystod yr ymchwiliad²⁵. Cyn

²⁴ Ond efallai y bydd Ofcom hefyd yn rhoi cyfarwyddyd o'r fath mewn achosion eraill y mae'n credu bod cyhoeddi yn ychwanegol at gyhoeddi ym Mwletin Broadcast and On Demand yn briodol. Mae'n rhaid i Ofcom gyflawni dyletswyddau statudol amrywiol sy'n ymwneud â datgelu gwybodaeth (er enghraifft, dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol

penderfyniad terfynol Ofcom, bydd pwy ydy rhywun sy'n cwyno ond yn cael ei ddatgelu gan y BBC neu gan drydydd parti i'r rheini sydd â buddiant uniongyrchol yn y mater sy'n destun y gŵyn.

Gall methu â dilyn y gofyniad hwn olygu bod Ofcom yn rhoi'r gorau i ystyried sylwadau'r parti. Nid yw hyn yn cyfyngu ar yr hyn y gall Ofcom ei gyhoeddi yn ei benderfyniad ar ddiwedd yr ymchwiliad²⁶.

Cyfyngiadau amser

- 1.41 Dylai'r rheini sy'n cwyno a'r BBC gofio'r cyfyngiadau amser a bennir yn y Gweithdrefnau hyn. Serch hynny, efallai fod Ofcom yn credu ei bod yn briodol (er budd tegwch a/neu er mwyn ystyried cwyn yn iawn) diwygio neu addasu'r cyfyngiadau amser a nodir yn y Gweithdrefnau hyn mewn achos penodol. Os bydd unrhyw un sy'n cwyno neu'r BBC yn gofyn am estyniad i'r cyfnod, dylen nhw roi esboniad ysgrifenedig i Ofcom ynghylch pam eu bod yn credu bod hynny'n briodol. Bydd Ofcom wedyn yn penderfynu a yw estyniad yn briodol ac yn rhoi gwybod i'r parti/partïon eraill yn unol â hynny.

Sanctsiynau

- 1.42 Yng ngoleuni ei ddyfarniad ynghylch cwyn Tegwch a/neu Breifatrwydd, gall Ofcom gredu bod cyfiawnhad dros ystyried sanctsiwn yn erbyn y BBC. Os felly, bydd Ofcom yn egluro hynny yn ei Ddyfarniad a bydd y "Gweithdrefnau ar gyfer ystyried sanctsiynau am dorri safonau cynnwys yng nghyd-destun gwasanaethau'r BBC" wedyn yn berthnasol (edrychwch yn Atodiad 3 y ddogfen hon).

2004). Efallai y bydd yn rhaid i Ofcom ddatgelu gwybodaeth a roddir iddo fel rhan o gŵyn er mwyn cyflawni dyletswyddau o'r fath.

²⁶ Caiff Ofcom (wrth ymchwilio ac wrth gyhoeddi ei Ddyfarniad) ddal deunyddiau yn ôl os yw'n credu eu bod yn gyfrinachol, yn sensitif i'r farchnad neu â braint gyfreithiol, neu os yw'n rhwym wrth ddyletswyddau cyfreithiol eraill i'w diogelu rhag cael eu datgelu. Mewn achosion o'r fath, bydd y BBC yn cael gwybod bod deunyddiau perthnasol wedi cael eu dal yn ôl, ac yn cael y rhesymau dros hynny.